

БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ

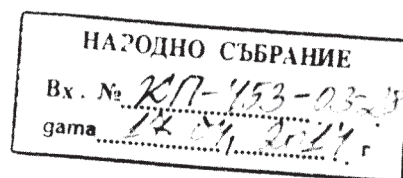
СВ. СИНОД

№ 357

14 APR 2014 20 г.

СОФИЯ

Тел.: 987 56 11

**ДО
Г-Н ЧЕТИН КАЗАК,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ПРАВНИТЕ ВЪПРОСИ ПРИ
42-то НАРОДНО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
СОФИЯ**

УВАЖАЕМИ Г-Н ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Приложено Ви изпращаме Становище на Св. Синод на Българската православна църква – Българска Патриаршия във връзка с внесен Законопроект за изменение и допълнение на Закона за вероизповеданията, № 454-01-30/26.02.2014 г., внесен от народните представители Д. Дъбов, Пл. Славов и Т. Буруджиева и Законопроект за изменение и допълнение на Закона за вероизповеданията, № 454-01-22/19.02.2014 г., внесен от г-н В. Сидеров и група народни представители.

Приложение: по текста.

С уважение,

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СВ. СИНОД

ПАТРИАРХ БЪЛГАРСКИ

СТАНОВИЩЕ
НА СВ. СИНОД НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА –
БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ

Относно: Законопроект за изменение и допълнение на Закона за вероизповеданията, № 454-01-30/26.02.2014 г., внесен от народните представители Д. Дъбов, Пл. Славов и Т. Буруджиева и Законопроект за изменение и допълнение на Закона за вероизповеданията, № 454-01-22/19.02.2014 г., внесен от г-н В. Сидеров и група народни представители.

I. По Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за вероизповеданията, № 454-01-30/26.02.2014 г., внесен от народните представители Д. Дъбов, Пл. Славов и Т. Буруджиева.

1. Общи бележки

Законопроектът на н.пр. Д. Дъбов, Пл. Славов и Т. Буруджиева е посветен на вещноправния режим на ПКСХП „Св. Ал. Невски”. Той представлява по същество допълнение на чл.10, ал. 1 от ЗВ.

Вносителите предлагат в чл. 10, след края на ал. 1 да се добави следното изречение: „Патриаршеската катедрала е храм-паметникът "Свети Александър Невски" в град София със статут на ставропигиален храм съгласно Устава на Българската православна църква – Българска Патриаршия, и като такъв частта за свещенослужение и анексите към тази част са нейна собственост.”

Законопроектът съдържа противоречие с чл. 17, ал. 1 от Конституцията, ограничавайки правото на собственост на Патриаршеската църква „Св. Ал. Невски” върху едноименния Храм-паметник. Тъй като обект на законопроекта е ПКСХП „Св. Ал. Невски” - място за богослужение, се нарушават и конституционните норми на чл.13, ал.1 и чл. 37, ал.1.

Недопустимо е със закон да се решава вещноправния статут на който и да е храм, тъй като вещноправният статут на всички храмове е принципен правен въпрос и следва да бъде решен равнопоставено.

По отношение на частната собственост, каквато е и тази на вероизповеданията, е приложим чл. 1 на Протокол № 1 от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи, както и чл. 17 от Хартата на основните права на ЕС. Цитираните норми на международното

право и на правото на ЕС биха били нарушени чрез приемане на норми относно правото на собственост, които го уреждат в рестриктивна посока. По този начин се нарушават принципите на правна сигурност и предвидимост по отношение на фундаменталното абсолютно субективно право на собственост.

Най-сетне философията на представения законопроект е в противоречие с философията и основните принципни положения на ЗИД на ЗВ на г-н Михаил Миков и група народни представители от 2013 г. Последният има съвършено различна философия, развита подробно в мотивите му. Смисълът на неговите разпоредби е установяване на закрила на реституентите и постигане на историческа справедливост. ЗИД на ЗВ на г-н Михаил Миков и група народни представители от 2013 г. предоставя принципна, генерална правна уредба на собствеността на БПЦ – БП, нейните местни подразделения, както и на регистрираните вероизповедания върху техните стародавни храмове, манастири и молитвени домове. А това прави излишен законопроектът на н.пр. Д. Дъбов, Пл. Славов и Т. Буруджиева.

2. Конкретни бележки

В първата си част, предложеното допълнение възпроизвежда Устава на БПЦ – БП, прогласявайки ПКСХП „Св. Ал. Невски” за ставропигиален паметник. В тази му част допълнението е недопустимо, тъй като урежда въпрос, който вече е уреден нормативно в Устава на БПЦ - БП. От друга страна Законопроектът чрез предложената разпоредба „признава правото на собственост на БПЦ – БП върху част от храма – цитираме „частта за свещенослужение и анексите към тази част”.

Предложеният текст не е издържан нито редакционно, нито по съдържание поради следните принципни съображения.

Съгласно чл. 140, ал. 2 вр. чл.13 от Устава на БПЦ - БП вр. чл. 10, ал. 2 от ЗВ църквите са самостоятелни юридически лица – местни подразделения на БПЦ – БП. В този смисъл легитимен титуляр на правото на собственост върху ПКСХП „Св. Ал. Невски” е едноименната Църква като самостоятелно юридическо лице.

От обектна страна предложеният законопроект установява своеобразен „разделен вещноправен статут” на храма. „Признава” се право на собственост върху частта за свещенослужение и „анексите” към нея !? Възниква въпрос за вещноправния режим на Криптата. И след като е изключена от обхвата на предложената разпоредба, вносителите очевидно я третират като обект на държавна собственост, което е изрично декларирано в мотивите на Законопроекта.

Така установеният „разделен” вещноправен режим е противоконституционен и явно незаконосъобразен. Той изразява стремеж на вносителите да „изведат” Криптата от собственическата власт на нейния легитимен титуляр – Църквата „Св. Ал. Невски”, което противоречи на горепосочения чл. 17, ал. 1 от Конституцията.

От редакционна страна в Законопроекта е ползвано понятието „свещенослужение”, отклоняващо се от възприетата терминология на ЗВ „богослужение”, „богослужебна дейност”. Също така се говори за „анекси” към частта за свещенослужение, което показва терминологична неиздържаност на Законопроекта.

В предходни наши становища сме изтъкнали, че ПКСХП е изцяло собственост на едноименната църква като юридическо лице по смисъла на чл. 140, ал. 2 вр. чл. 13 от Устава на БПЦ - БП.

ПКСХП „Св. Ал. Невски” не е бил нито одържавяван, нито незаконно отнет. Храмът е бил винаги собственост и във владение на едноименната Църква.

Относно Криптата е налице Протокол № 14/11.09.1963 г. на Св. Синод на БПЦ. С този протокол Св. Синод е дал съгласие Криптата да бъде използвана временно като Музей-изложба – филиал на Националната художествена галерия. Сам по себе си фактът, че от страна на държавата чрез тогавашния Комитет по въпросите на БПЦ и на религиозните култове е искано изрично съгласието на Св. Синод за временното превръщане на Криптата в Музей, свидетелства, че държавата третира Църквата като пълновластен собственик на целия храм. В противен случай не би било необходимо даването на съгласие за ползването на Криптата.

Следователно вещноправният режим на ПКСХП „Св. Ал. Невски” е единен и негов легитимен собственик е едноименната Църква.

Въпросът относно собствеността върху храмовете на БПЦ – БП и нейните местни поделения е принципен и следва да бъде уреден принципно със ЗИД на ЗВ на г-н М. Миков и гр.н.пр. от 2013 г.

Поради изтъкнатите съображения си позволяваме да изразим отрицателно отношение към Законопроекта, внесен от г-н Славов и гр. н.пр.

II. Относно Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за вероизповеданията, № 454-01-22/19.02.2014 г., внесен от В. Сидеров и група народни представители.

Този Законопроект предвижда неоснователно и необосновано отмяна на § 5 от ПЗР ЗВ.

В предходни наши становища сме имали възможността да изясним значението и съществената практическа полза от нормите на § 5 ПЗР ЗВ.

Абсолютно неоснователни са мотивите на Законопроекта, че § 5 установявал недопустимо толериране /облагодетелствуване/ на някои общности в страната и така били нарушени принципи на правовата държава и равенството. Напротив, § 5 се отнася до възстановяване на собствеността на всички вероизповедания в Република България и по този начин в определен смисъл косвено обезпечава конституционно прогласеното право на вероизповедание – арг. от чл.13, ал.1 и чл.37, ал.1 от Конституцията.

Не може да бъде подкрепена отмяната на § 5 от ПЗР ЗВ, защото това предложение остро противоречи на философията на действащия Закон за вероизповеданията.

§ 5 е действаща норма от преди повече от 10 години, която осигури реституцията на имотите на вероизповеданията. По този параграф вероизповеданията са възстановили част от собствеността си, а спрямо други имоти са налице висящи производства – административни и съдебни.

Със Законопроекта на г-н В. Сидеров и гр. н. пр. се предвижда изключване приложението на чл.116, б."б", изр.1, предл. първо от ЗЗД спрямо правоотношения, възникнали на основание § 5 от ПЗР ЗВ. Това означава, че евентуално би се изключило изискването и възможността за прекъсване на придобивната давност чрез предявяване на иск. Предложението е понастоящем безпредметно, тъй като десетгодишният давностен срок, считано от влизането в сила на ЗВ е изтекъл към настоящия момент.

Със Законопроекта на г-н В. Сидеров и гр. н. пр. е предложено допълнение в ПЗР на Гражданския процесуален кодекс, според което висящите производства с правно основание чл.108 от ЗС, основани върху § 5 от ПЗР ЗВ да бъдат прекратени служебно. А постановените до прекратяването съдебни решения да се обезсилят.

Предложението е неприемливо поради известните и изразени вече съображения против отмяната на § 5 от ПЗР ЗВ.

Предложеният текст, ако би бил приет, би довел до създаване на недопустима неравнопоставеност, доколкото са налице приключили реституционни процедури, основани върху § 5 от ПЗР ЗВ и отпадането на това основание би породило своеобразен „разделен” режим: приключилите до сега реституционни процедури и неприключилите такива, за които се предлага § 5 от ПЗР ЗВ „да отпадне” като основание.

Предложението и неговото отражение върху висящите производства поставя в опасност правната сигурност и предвидимост, накърнява принципи на правовата държава, включително правото на защита, прогласено в чл.56 от Конституцията.

Поради изтъкнатите съображения изразяваме отрицателно отношение и към Законопроекта на г-н В. Сидеров и група народни представители.

В заключение, и двата разглеждани законопроекта не може да получат подкрепа от страна на Св. Синод на БПЦ - БП. Те са в противоречие с принципни положения, достояние на действащия Закон за вероизповеданията, както и с философията на Законопроекта на г-н Миков и група народни представители, който Св. Синод подкрепя. И двата законопроекта противоречат конституционни норми и принципи на ЕКПЧ, на Хартата на основните права на ЕС, както и на трайната съдебна практиката на Европейския съд по правата на човека.